

Monumentnummer*: 514568

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* 26 juni 2000
Kadaster deel/nr 82945/24

Woonplaats* **Apeldoorn** Gemeente* **Apeldoorn** Provincie* **Gelderland**

Locatiennaam **Apeldoorn** Locatieomschrijving **Parken**

Kadastrale gemeente* **Apeldoorn** Sectie* **AA** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **334**

Omschrijving**

Inleiding

Grote vrijstaande VILLA met voormalig KOETSHUIS, gelegen aan de noordzijde van de Jhr.mr. G.W. Molleruslaan (vroeger Vijverlaan) in het verlengde van de Oranjelaan. Deze villa, genaamd 'de Hermitage', dateert uit 1878 en behoort daarmee tot de oudste villabebouwing in de villawijk de Parken, waarvan de ontwikkeling in 1874 met de aankoop van het landgoed De Pasch door Hendrik Christiaan van der Houven van Oordt (1837-1903) een aanvang nam. Dit pand heeft sinds de bouw in 1878 diverse functies gehad. Het pand is in neoclassicistische stijl gebouwd in opdracht van de hiervoor genoemde Van der Houven van Oordt en nog in hetzelfde jaar verkocht aan de brandstoffenhandelaar J.B. Hugenholtz. Op oude kaarten staat het ook aangeduid als "doorgangshuis" (soort pension?) en in 1913 is het in gebruik als kerk van de Protestantse Bond. Later werd het een verpleeghuis. Nu is het weer een woonhuis.

Het oorspronkelijke huis had een rechthoekige plattegrond, zo staat het althans aangegeven op de kadastrale kaart van 1880. Niet lang daarna moeten de zijgevels zijn voorzien van de karakteristieke houten veranda's die later zijn dichtgezet en omgevormd tot serres. In het begin van de 20ste eeuw is de achtergevel van een uitbouw voorzien. Rond het midden van de 20ste eeuw heeft het huis verbouwingen ondergaan naar plannen van de architect J.G. van Dongen jr. (1896-1973). In deze periode zijn waarschijnlijk de vensters op de verdieping vergroot, zijn de veranda's dichtgebouwd en is de uitbouw tegen de achtergevel verhoogd, waarover het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

zadeldak werd doorgezet.

Omschrijving

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op rechthoekige grondslag en telt twee bouwlagen onder een met bitumen gedekt zadeldak. De gevels bezitten een gepleisterde plint. De verdieping is gepleisterd en wit geschilderd boven een omlopend fries met gestucte rozetversieringen.

De symmetrisch ingedeelde VOORGEVEL bezit op de begane grond een 'arcade', bestaande uit drie gekoppelde gepleisterde rondbogen, waarin enkelruits stolpdeuren, geprofileerde kalven en halfronde 2-ruits bovenlichten. De muurdammen aan weerszijden van de deuren zijn in blokverband gepleisterd. De verdieping heeft een drielicht met in het midden een enkelruits stolpraam en links en rechts smalle enkelruits vensters. Hierboven bevindt zich in geschilderde letters de naam van het huis (de Hermitage) en een klein zoldervenster. Het overstekend dak rust op de verlengde, gesneden uiteinden van de gordingen.

De LINKER ZIJGEVEL heeft rechts een houten serre onder een lessenaarsdak dat doorgetrokken is over de entree. De serres hebben houten stijlen met lijstkapitelen en vellingkanten. Het voorvlak bevat een niet oorspronkelijke gevelvulling onder een band van houten delen met een gesneden onderzijde. De zijvlakken hebben houten panelen achter de betimmering (?) en daarboven meerruits glaspanelen. Hierboven zijn de halve topgevels bekleed met verticale houten delen met een gesneden onderzijde. Links van de serre de entree met forse geprofileerde rondboog en geblokte pilasters. De ingang bezit een dubbele paneeldeur met geprofileerd kalf en 2-ruits bovenlicht. Links bevat de gevel een venster met geprofileerde, deels in blokverband uitgevoerde omlijsting, enkelruits stolpraam, vast kalf en 2-ruits bovenlicht. De verdieping heeft drie naar onder vergrote vensters. De rechter zijgevel van de uitbouw bevat op de begane grond een toegang met 2-ruits bovenlicht. Daarboven een later toegevoegd balkon met niet oorspronkelijke gevelindeling.

De ACHTERGEVEL heeft rechts een 6-ruits Empirevenster. De achtergevel van de uitbouw heeft op de begane grond links een enkelruits stolpraam met 2-ruits bovenlicht en rechts een klein 2-ruits venster. De RECHTER ZIJGEVEL bevat links een houten serre onder een lessenaarsdak. De serres hebben houten stijlen met lijstkapitelen en vellingkanten. Het voorvlak bevat een niet oorspronkelijke gevelvulling. Het linker zijvlak heeft houten panelen achter de betimmering (?) en daarboven meerruits glaspanelen. Hierboven is de halve topgevel bekleed met verticale houten delen met een gesneden onderzijde. Het rechter vlak is van gepleisterd metselwerk. Rechts van de serre twee vensters, het linker een T-venster met 2-ruits bovenlicht, het rechter nu een enkelruits venster met 2-ruits bovenlicht. De verdieping heeft naar onder vergrote vensters. De rechter zijgevel van de uitbouw heeft op de begane grond een 6-ruits Empirevenster, de verdieping een 2-ruits stolpvenster.

In het INTERIEUR bleven diverse oorspronkelijke elementen bewaard, zoals geprofileerde deurkozijnen, een vestibule met marmeren vloer en tochtportaal met deur met gestraald glas, voorstellende rietpluimen en vogels (vermoedelijk blauwe reigers); voorts enkele eenvoudige zwart marmeren mantels en een vrij sober trappenhuis met gedraaide houten trappaal en (afgetimmerde) houten spijlen. In de keuken een schouwteje en vaste kast met paneeldeuren en dubbele 2-ruits deurtjes. Langs de zachtboardplafonds zijn resten van gestuct lijstwerk aangetroffen, vermoedelijk behorend bij stucplafonds.

Rechts achter het huis staat een klein voormalig koetshuis met rechthoekige plattegrond, één bouwlaag en een zadeldak met gesmoorde tuiles du Nord en houten windveren. De gevels zijn gemetseld in baksteen in halfsteens verband. De voorgevel bevat een vernieuwde garagedeur en een opgeklampte deur (zonder monumentale waarde) en hierboven een getoogd houten luik onder een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

segmentboog. In de zijgevel een oculusvenster met gietijzeren roosraam.

Het huis is deels gelegen op een bakstenen terras met aan de voorzijde twee bakstenen treden. Van de oorspronkelijke tuin resteert weinig. Wel staat aan de oostzijde nog een groep fraaie forse bomen.

Waardering

Stadsvilla met invloeden van het neoclassicisme uit 1878, met koetshuis.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en - vooral wat betreft het exterieur - vrij gaaf bewaard gebleven voorbeeld van een villa met ornamentiek beïnvloed door het neoclassicisme. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder de serres. Er is sprake van een ensemblewaarde als onderdeel van de villawijk de Parken, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare villatypen, welke samen met de oudere en later typen en stijlen zeer goed de ontwikkeling van de villabouw weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Jhr.mr. G.W. Mollerslaan, op de kop van de Oranjelaan. Beide lanen bezitten nog een in vrij gave staat bewaard bestand aan historische huizen, die tezamen met de vele particuliere en openbare groenelementen een aantrekkelijk, waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting van de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale villa's in ruim opgezette romantisch aangelegde villawijken. De Parken behoort tot de grootste en oudste villawijken van dit type in ons land en de aanleg droeg er toe bij dat het aanzien van het dorp en de sociale gelaagdheid van haar bevolking sterk veranderde.

- Van cultuurhistorische waarde als woning van Hendrik Christiaan van der Houven van Oordt, de grondlegger van de Parken.

- Van cultuurhistorische waarde als één van de oudste, zo niet de oudste villa in de Parken.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument